

REVIDERT

**STATENS TILBUD
VED
REINDRIFTSAVTALEFORHANDLINGENE
FOR
AVTALEÅRET 2011/2012**

Bilde: OEK

Oslo 17. februar 2011

Innhold

1.	INNLEDNING	4
2.	POLITISKE FØRINGER.....	4
2.1	Grunnlaget for forhandlingene	4
2.2	Mål med reindriftspolitikken	5
2.3	Reindriftspolitiske virkemidler	5
3.	DEN ØKONOMISKE UTVIKLINGEN I REINDRIFTEN	6
4.	Omprioriteringer i Reindrifftsavtalen 2010/2011	7
4.1	Utestengning fra vinterbeiter i Sverige.....	7
4.2	Oppfølging av Nord-Trøndelagsrapporten – Finansiering av forskningsprosjekt på Fosen	8
5.	Budsjettmessige endringer i Reindrifftsavtalen 2010/2011	8
5.1	Finansiering av ekstraordinære tiltak høsten 2010 og våren 2011.....	8
6.	STATENS TILBUD TIL REINDRIFTSAVTALEN 2011/2012	9
6.1	Innledning	9
6.2	Satsingsområder for Reindrifftsavtalen 2011/2012.....	9
6.3	Bevilgning over statsbudsjettet 2012.....	10
6.3.1	Bevilgningsramme	10
6.3.2	Priser	10
6.4	Utviklings-og investeringstiltak (RUF)	11
6.4.1	Økonomisk ramme.....	11
6.4.2	Kapittel 1151 post 51 – Reindriftens utviklingsfond: foreløpig regnskap med oversikt over likviditet og egenkapital for 2008, 2009, 2010, samt prognose for 2011.....	11
6.4.3	Kvinnerettede tiltak.....	12
6.4.4	Forskning og utvikling.....	13
6.4.5	Samisk utviklingsfond.....	13
6.4.6	Konfliktforebyggende tiltak.....	13
6.4.7	Verdiskapingsprogrammet for reindrift.....	13
6.4.8	Fagbrevordningen.....	14
6.4.9	Markedstiltak.....	14
6.4.10	Reintransport/pramming.....	16
6.4.11	Gjeterhytter.....	17
6.4.12	Innløsning av siidaandel	17
6.4.13	Bygging av gjerde mellom distrikt 9 og 13 i Øst-Finnmark reinbeiteområde.....	17
6.4.14	Låne og etableringsordninger	17
6.4.15	Andre ordninger som sorterer under RUF	18
6.4.16	Kartlegging av resultatoppnåelse i prosjekter som er finansiert av VSP-rein og RUF fra og med Reindrifftsavtalen 2001/2002.....	18
6.5	Kostnadssenkende og direkte tilskudd.....	18
6.5.1	Økonomisk ramme.....	18
6.5.2	Distriktstilskudd.....	19
6.5.3	Generelle vilkår for tilskudd til siidaandeler og tamreinlag.....	19
6.5.4	Driftstilskudd	19
6.5.5	Ektefellestilskudd.....	19
6.5.6	Produksjonspremie	19
6.5.7	Kalveslaktetilskudd	20
6.5.8	Tidligslaktetilskudd.....	20
6.5.9	Særskilt tilskudd til siidaandeler i Vest-Finnmark	20
6.5.10	Frakttilskudd.....	20

6.6	Velferdsordninger	20
6.7	Organisasjonstilskudd	21
6.8	Fordeling av tilbudets ramme	22
	Fordeling av tilbudets ramme på de ulike postene (mill kroner):.....	22
7.	Forhold utenfor rammen for Reindrifftsavtaleforhandlingene.....	24
7.1	Ny stortingsmelding om landbruks- og matpolitikken.....	24
7.2	Rovvilt.....	24
7.3	Grensegjerde Norge – Finland	24
7.4	MVA på fellesutgifter i reindrifften.....	24
7.5	Ny arbeidstidsmåling.....	24

1. INNLEDNING

Statens forhandlingsutvalg viser til Norske Reindriftsamers Landsforbunds (NRLs) krav av 05. januar 2011 til forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2011/2012, Statens tilbud av 26. januar, samt de videre drøftelser i forbindelse med forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2011/2012. Staten legger med dette fram et revidert tilbud som grunnlag for Reindrifftsavtalen 2011/2012.

Årets forhandlinger gjelder budsjettåret 2012. Bevilgningene innarbeides i statsbudsjettet på ordinær måte gjennom Prop 1 S (2011-2012) for Landbruks- og matdepartementet (LMD). Stortingsproposisjonen om reindrifftsavtalen fremmes som tidligere for behandling i vårsesjonen. Proposisjonen vil i utgangspunktet ikke inneholde forslag til budsjettvedtak utover omdisponeringer mellom poster for 2011. Imidlertid forutsettes det at Stortinget ved sin behandling av proposisjonen gir Landbruks- og matdepartementet fullmakt til å iverksette tiltak i henhold til den inngåtte reindrifftsavtalen, og som er knyttet til bevilgninger i 2012.

I kapittel 2 gjennomgås grunnlaget for forhandlingene og Regjeringens og Stortingets politiske føringer i forhold til reindrifftspolitikken. I kapittel 3 gis en beskrivelse av den økonomiske utviklingen i reindrifften. Kapittel 4 omhandler forslag til omprioriteringer i Reindrifftsavtalen 2010/2011. Videre inneholder kapittel 5 forslag til budsjettmessige endringer i Reindrifftsavtalen 2010/2011, herunder finansiering av ekstraordinære tiltak høsten 2010 og våren 2011. Kapittel 6 inneholder Statens tilbud til forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2011/2012. I kapittel 7 behandles avslutningsvis enkelte av de spørsmål som NRL har reist i sitt krav, og som ligger utenfor rammene for avtaleforhandlingene. De spørsmål som ikke er behandlet under kapittel 7, vil bli tatt opp til drøfting under de videre forhandlingsmøtene.

2. POLITISKE FØRINGER

2.1 Grunnlaget for forhandlingene

Reindrifftsforhandlingene gjennomføres etter de bestemmelser som er gitt i Hovedavtalen for reindrifften. Hovedavtalen ble inngått mellom Staten ved Landbruksdepartementet og NRL den 26. februar 1993. I henhold til avtalens § 2 skal Landbruks- og matdepartementet (LMD) og NRL føre forhandlinger om en løpende reindrifftsavtale med tiltak som tar sikte på en utvikling av reindrifftsneringen i samsvar med de til enhver tid vedtatte politiske mål og retningslinjer for reindrifftspolitikken. Tiltakene skal omfatte økonomiske virkemidler. Partene skal også kunne kreve forhandlinger om faglige, sosiale, organisasjonsmessige og andre spørsmål av betydning for en utvikling av næringen mot de mål som er fastsatt for reindrifftspolitikken.

I tilfelle brudd i forhandlingene, fremmer Staten, ved LMD, på eget grunnlag overfor Stortinget forslag om de tiltak og økonomiske rammer som skal gjelde for kommende avtaleperiode.

2.2 Mål med reindriftspolitikken

De mål og retningslinjer som ligger til grunn for reindriftspolitikken er trukket opp i St meld nr 28 (1991-1992)- *En bærekraftig reindrift*, og av Stortinget i Innst S nr 167 (1991-1992). I Innstillingen konkretiseres "En bærekraftig reindrift" gjennom målene om en økologisk-, økonomisk- og kulturelt bærekraftig reindrift. Målene står i innbyrdes sammenheng; økologisk bærekraft gir grunnlag for økonomisk bærekraft, og sammen gir økologisk og økonomisk bærekraft mulighet for å ivareta og utvikle kulturell bærekraft.

I etterkant av behandlingen av St meld nr 28 (1991-1992) har Stortinget to ganger i året behandlet reindriftspolitikken – ved den årlige reindrifftsavtaleproposisjonen og ved behandlingen av det årlige statsbudsjettet. Regjeringen og Stortinget har videreført hovedlinjene i meldingen, men det er hvert år foretatt justeringer, og nye momenter i forvaltningen av reindriften har blitt vektlagt.

Sist gang Regjeringen og Stortinget behandlet reindriftspolitikken, var ved utarbeidelsen og behandlingen av Prop 1 S (2010-2011) for Landbruks- og matdepartementet. I proposisjonen blir det påpekt at dersom reindriften fortsatt skal være det bærende element i samisk kultur, er det viktig at den blir oppfattet og forvaltet som en næring med økonomisk verdiskaping og effektiv produksjon. I den forbindelse fremheves målet om å stimulere næringen til økt slakteuttak og verdiskaping. Videre fremheves viktigheten av å skape en nødvendig forutsigbarhet innenfor næringen, samt en effektiv oppfølging av juridiske virkemidler. I den sammenheng vises det til nødvendigheten av å få ferdigstilt arbeidet med bruksreglene. I tillegg vises det til viktigheten av å legge til rette for økt omsetning av reinkjøtt, samt behovet for at reindriften arealer sikres.

2.3 Reindriftspolitiske virkemidler

De to sentrale virkemidlene for å nå de reindriftspolitiske målene er reindrifftsloven og reindrifftsavtalen. Etter at ny lov tok til å gjelde fra 1. juli 2007, er reindriften gitt et større ansvar for en bærekraftig ressursforvaltning av reinbeiteområdene. Bruksreglene vil utgjøre fundamentet i ressursforvaltningen framover, og være en forutsetning for at en rekke av lovens bestemmelser skal komme til anvendelse. Frist for utarbeidelse av bruksregler var satt til 1. juli 2009. Innen 31.12.2011 skal samtlige bruksregler være behandlet og godkjent av styringsorganene. Framover vil det være sentralt å sikre og legge til rette for at distriktene følger opp godkjente bruksregler. Utfordringen med å følge opp godkjente bruksregler vil trolig være størst i deler av Finnmark der reintallet ikke er i samsvar med beiteressursene, og der tallet på utøvere er for høyt til at målet om økonomisk bærekraft blir nådd. Oppfølging av disse distriktene vil kreve ekstra innsats. Det er nødvendig at NRL støtter opp om og deltar aktivt i dette arbeidet.

Reindrifftsavtalen er, ved siden av reindrifftsloven, det viktigste redskapet for å følge opp målene og retningslinjene i reindriftspolitikken. I forhandlingene om reindrifftsavtalen drøftes de sentrale økonomiske spørsmål som knytter seg til utviklingen i næringen.

Her fastsettes retningslinjene for bruken av de økonomiske virkemidlene – blant annet ut fra reindriftslovens intensjon og bestemmelser, og ut fra de behov og utfordringer næringen til enhver tid står overfor. Fra og med Reindriftsavtalen 2003/04 er tilskuddsordningene lagt vesentlig om i forhold til tidligere. Tilskuddene til siidaandeler og tamreinlag er endret fra ordninger som i stor grad har vært faste beløp per siidaandel, til ordninger som premierer produksjon og verdiskaping. Dette innebærer at mens ordningene tidligere var knyttet opp mot et minstekrav til produksjon (kg), er dagens ordninger knyttet til verdien av det som produseres (kr). Videre er det rettet oppmerksomhet på tiltak som skal legge til rette for økt slakting og omsetning av reinkjøtt. Disse endringene har i vesentlig grad bidratt til den positive utviklingen i forhold til reieneiernes kjøttinntekter i de senere årene. Dagens tilskuddsordninger for reindriftsnæringen har hatt en annen utvikling i forhold til det øvrige landbruket hvor man de siste år, både nasjonalt og internasjonalt, har redusert de produksjonsavhengige tilskuddene til fordel for mer produksjonsnøytrale ordninger. Noe av bakgrunnen for dette er at man ønsker å stimulere til økt slakteuttak og produksjon per rein. Det er og vil være ressursgrunnlaget som setter rammene for reindriftens omfang. Tiltak som stimulerer til størst mulig produksjon per rein på et gitt ressursgrunnlag bidrar til det beste økonomiske resultatet for næringen. I tillegg til at dagens tilskuddssystem har hatt en positiv effekt på slakteuttaket og verdiskapingen i reindriften, har den bidratt til å øke forutsigbarheten i næringen, samt en betydelig forenkling i forvaltningen av de ulike tilskuddsordningene.

Utover de to nevnte sentrale virkemidlene, ønsker Statens forhandlingsutvalg også å trekke fram informasjon og kommunikasjon som sentrale virkemidler for å nå de reindriftspolitiske mål. De siste måneders negative oppslag i ulike media, har vanskeliggjort arbeidet med å bygge opp et godt omdømme omkring reindriften. Framover vil det være viktig både for Staten og NRL å arbeide aktivt med informasjonsstrategier slik at man kan gi nødvendig informasjon til rett tid og til rett mottaker. Dette vil bidra til en forbedring av reindriftens omdømme og derigjennom økt oppnåelse av de reindriftspolitiske mål.

3. DEN ØKONOMISKE UTVIKLINGEN I REINDRIFTEN

Tall fra totalkalkylens regnskap viser en nedgang i resultatmålene fra 2008 til 2009. Vederlag for arbeid og egenkapital per siidaandel gikk ned fra 296.800 kroner i 2008 til 282.700 kroner i 2009. Hovedårsaken til nedgangen er reduksjonen i kjøttinntektene på 15,5 mill kroner grunnet lavere slakteuttak og lavere produsentpris i 2009. Det er til dels store variasjoner mellom områdene og innad i det enkelte område. Lavest ligger Troms med 168.400 kroner per siidaandel, mens Nord-Trøndelag ligger høyest med 551.900 kroner. Øst- og Vest-Finnmark har inntekter på henholdsvis 266.600 kroner og 215.700 kroner per siidaandel.

Utover en reduksjon i kjøttinntektene bidrar økningen av kostnadene i vesentlig grad til nedgangen i resultatmålene. Fra 2008 til 2009 økte siidaandelens kostnader fra 108,6 mill kroner til 128,1 mill kroner, inkludert felleskostnadene økte kostnadene fra 134,0

mill kroner til 159,2 mill kroner. Dette utgjør en kostnadsøkning på om lag 19%. Staten vil påpeke at denne økningen fremstår som noe bekymringsfullt ift. målet om økonomisk bærekraft. Kostnadsøkningen har ikke sammenheng med økte slaktekostnader, men er i hovedsak relatert til varekjøp, utstyr og avskrivninger. Samtidig viser tall fra totalregnskapet at reindriftsnæringen har redusert sin gjeldsprosent i forhold til sum eiendeler. Den totale egenkapitalen er på sitt høyeste i 2009, sammenlignet med årene 2006-2008. Dette indikerer at reindriftens kjøpekraft er god.

Totalregnskapets hovedtall framgår av nedenstående tabell (mill kr):

Regnskapsposter	Regnskap				Budsjett
	2006	2007	2008	2009	2010
Produksjonsbaserte inntekter:	145,1	165,1	161,1	177,4 ¹	173,3
Statstilskudd:	69,8	69,2	87,1	85,0	88,4
Erstatninger:	52,2	61,3	72,1	67,7	67,0
Sum inntekter:	267,1	295,6	320,3	330,3	328,8
Sum kostnader:	116,8	127,7	134,0	159,2	163,1
Vederlag for arbeid og kapital	150,3	167,9	186,3	170,8	165,7
Renter på lånt kapital	7,5	9,6	11,8	6,6	6,0
Vederlag for arbeid og egenkapital totalt	142,9	158,3	174,5	164,2	159,7
Vederlag for arbeid og egenkapital:					
Per årsverk (kr):	141.300	155.000	170.900	161.800	157.100
Per siidaandel (kr):	243.600	268.900	296.800	282.700	274.800

¹ Bakgrunnen for en økning av de produksjonsbaserte inntektene på tross av en vesentlig reduksjon i kjøttinntektene, har sammenheng med en betydelig økning av reinhjordverdien.

4. OMPRIORITERINGER I REINDRIFTSAVTALEN 2010/2011

4.1 Utestengning fra vinterbeiter i Sverige

Statens forhandlingsutvalg orienterer om at finansiering av tiltak for distrikt som er forhindret fra å bruke vinterbeiter i Sverige på grunn av at Norsk-svensk reinbeitekonvensjon ikke er på plass, vil løses på utsiden av Reindriftsavtalen. For å sikre driftsgrunnlaget for disse distriktene også vinteren 2010/2011, vil det bli omdisponert 2,5 mill kroner til føring og andre nødvendige tiltak fra kapittel 1147 post 71 til kapittel 1151 post 51 i 2011. Dette er en økning på 0,5 mill kroner fra tidligere år. Med bakgrunn i økte utgifter knyttet til transport og føring, foreslår Statens forhandlingsutvalg at RUF-styret justerer satsene for disponering av midlene i samsvar med økningen.

4.2 Oppfølging av Nord-Trøndelagsrapporten – Finansiering av forskningsprosjekt på Fosen

I rapporten fra arbeidsgruppen for reduksjon av konfliktnivået rovdyr-reindrift i Nord-Trøndelag, signaliseres det behov for bedre helsedata innen reindriften i Sør- og Midt-Norge. Det signaliseres også at det er tegn som tyder på at sykdomspanoramaet i reinflokkene er i ferd med å forandre seg som følge av klimatiske endringer. Behovet for at relevante instanser tilføres nødvendig kompetanse for kartleggingen av situasjonen, alene eller i samarbeid med veterinære instanser, understrekes også.

Statens forhandlingsutvalg foreslår at Mattilsynet gis i oppdrag å gjennomføre et pilotprosjekt for å følge opp behovet som er signalisert i rapporten. Det foreslås at prosjektet gjennomføres innenfor en kostnadsramme på 150.000 kroner, og dekkes over de avsatte forskningsmidlene for Reindriftsavtalen 2010/2011.

5. BUDSJETTMESSIGE ENDRINGER I REINDRIFTSAVTALEN 2010/2011

5.1 Finansiering av ekstraordinære tiltak høsten 2010 og våren 2011

Etter et rekordstort slakteuttak de første ukene av slaktesesongen 2009/2010, stoppet slaktingen i Finnmark tilnærmet opp etter oktober. En gjennomgang gjennomført av Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning viser at det var flere årsaker til slaktestoppen. Her nevnes høy pris, finanskrisen, tap av markedsandeler og da særlig innenfor storhusholdningsmarkedet, manglende markedsføring, samt manglende leveringsavtaler og distribusjonsløsninger for å få reinkjøttet ut i butikk.

Ved inngangen til slaktesesongen 2010 var situasjonen i reindriften fortsatt svært vanskelig. Grunnet en vanskelig markedssituasjon og svak likviditet hos slakteriene i Finnmark, fikk mange reieiere i dette området ikke mulighet til å få slaktet sin rein. Utover de problemer reieierne sto ovenfor knyttet til oppfølging av bruksreglene og faren for at reinen ble sluppet inn på vinterbeitene, ville manglende slakting sette flere reindriftsfamilier i en svært vanskelig økonomisk situasjon. På bakgrunn av de nevnte forhold var det behov for å sette inn tiltak som omgående la til rette for at reieierne fikk slaktet. Det sentrale tiltaket ble en reguleringsavtale med Nortura.

Reguleringsavtalen med Nortura har virket etter hensikten. Imidlertid var situasjonen i desember slik at selv om man hadde et rekordstort slakteuttak i 2010, var det fortsatt flere reieiere som ikke hadde fått slaktet som ønsket. Med bakgrunn i tilbakemeldinger fra Mattilsynet om rein i svært dårlig kondisjon i enkelte distrikt, samt at slakteriene meldte om at markedssituasjonen innebar slaktestopp etter nyttår, valgte avtalepartene å forlenge avtalen med Nortura fram til 31. mars 2011.

I forbindelse med de to ekstraordinære forhandlingsrundene ble avtalepartene enige om at kostnadene for gjennomføring av tiltakene finansieres innenfor reindriftsavtalens

ramme, jf kapittel 1151 post 51 Reindriftens utviklingsfond (RUF). De totale kostnadene er foreløpig anslått til om lag 16 mill kroner.

Statens forhandlingsutvalg ser det som viktig at man får avviklet reguleringslageret så snart som mulig og med minst mulig virkning på det framtidige markedet for reinkjøtt. I den forbindelse er det sentralt at man arbeider aktivt for å unngå at man ved inngangen til slaktesesongen 2011/2012 har betydelige lager med reinkjøtt med de konsekvenser dette har i forhold til mulighetene for slakting.

For å dekke deler av utgiftene til reguleringslageret i 2010/2011, og for å legge til rette for tilstrekkelig markedsarbeid våren 2011, foreslår Statens forhandlingsutvalg å øke bevilgningen på Reindriftsavtalen 2010/2011 kapittel 1151 post 51 med **7,0 mill kroner**. Det forutsettes at økningen gjennomføres i forbindelse med Stortingets behandling av Reindriftsavtalen 2011/2012.

6. STATENS TILBUD TIL REINDRIFTSAVTALEN 2011/2012

6.1 Innledning

I dette kapitlet gis det innledningsvis en omtale av Statens satsingsområder for Reindriftsavtalen 2011/2012. Deretter følger Statens tilbud som er bygd opp tilsvarende som for de siste års reindriftsavtaler. De ordninger som er gjeldende gjennom Reindriftsavtalen 2010/2011, og som ikke omtales i dette kapitlet, foreslås videreført uten endringer. Når det gjelder de avsetninger som foreslås til de enkelte ordninger, er disse i hovedsak basert på Reindriftsforvaltningens anslag, samt vurderinger i forhold til markeds- og slaktesituasjonen. Dette kan innebære at avsetningene til enkelte av de direkte tilskuddsordningene kan være justerte selv om det ikke foreslås endringer i satsene for det aktuelle tilskuddet. I kapittel 6.8 gis en oppsummering av forslaget til fordeling av den økonomiske rammen.

6.2 Satsingsområder for Reindriftsavtalen 2011/2012

Statens forhandlingsutvalg mener reindriftspolitikken bør føres videre basert på Stortingets forutsetninger og ut fra den situasjonen man står overfor i næringen. Forhandlingsutvalget ser det som viktig fortsatt å stimulere til reell markedsrettet produksjon og verdiskaping, og på den måten legge til rette for de reindriftsutøverne som har reindrift som hovednæring. Erfaring viser at den gjennomførte omleggingen fra produksjonsnøytrale tilskudd til produksjonsavhengige tilskudd har økt slakteuttaket av rein, og bidratt til økt verdiskaping i reindriftnæringen. Ordningene har etter omleggingen vært holdt relativt uendret, og har med det gitt stabilitet og forutsigbarhet i virkemiddelpolitikken. Med bakgrunn i denne positive utviklingen, samt et fortsatt behov for å redusere reintallet i enkelte områder i Finnmark, ser forhandlingsutvalget det som viktig å videreføre og videreutvikle de produksjonsavhengige tilskuddene med sikte på å bidra ytterligere til økt produktivitet.

Reineierne viser nå stor vilje til å øke sitt slakteuttak. Samtidig setter dagens markedssituasjon begrensninger i forhold til slakterienes mottak av rein. Med dette som utgangspunkt ser Staten det som viktig at man særlig prioriterer tiltak som bidrar til økt slakting og omsetning av reinkjøtt. I denne sammenheng understreker Statens forhandlingsutvalg viktigheten av at man prioriterer arbeidet med å gjenopprette reindriften sine positive markedssituasjon. I tillegg vil det også være av betydning at kommende reindriftsavtale tar høyde for en økning i slakteuttaket i forbindelse med distriktenes oppfølging av godkjente bruksregler.

Siden omleggingen av tilskuddsordningene ved Reindriftsavtalen 2003/2004, har det fra NRL og fra ulike reinbeiteområder blitt fremmet krav om forlengelse av de frister som er satt for enkelte av de direkte- og kostnadssenkende tilskuddene. Krav om forlengelse av frister er knyttet til manglende mulighet for slakting på grunn av markedssituasjon, slaktekapasitet og klimatiske forhold. Statens forhandlingsutvalg har avvist reindriften sine krav. Bakgrunnen for dette har vært målet om å få slaktet ut mest mulig av produksjonen når reinkjøttet har den beste kvaliteten, og før reinen slippes inn på vinterbeitene. I tillegg har det vært avgjørende for Staten de utfordringer det er å administrere en dispensasjonsordning, samt de forvaltningsmessige utfordringene som ligger i en tilskuddsbehandling basert på næringsoppgaver fra flere kalenderår.

På bakgrunn av de nevnte forhold ønsker Statens forhandlingsutvalg heller ikke fremover å utvide dagens dispensasjonsadgang.

6.3 Bevilgning over statsbudsjettet 2012

6.3.1 Bevilgningsramme

Statens forhandlingsutvalg foreslår en økonomisk ramme for Reindriftsavtalen 2011/2012 på **102,0 mill** kroner. Dette er en økning på 1,0 mill kroner i forhold til gjeldende avtale etter vedtatt budsjett for 2011.

Statens forhandlingsutvalg påpeker at den økonomiske rammen også må sees i sammenheng med reindriftsfradraget, samt forslag om økningen av bevilgningen på Reindriftsavtalen 2010/2011.

6.3.2 Priser

Det fastsettes ikke målpris for reinkjøtt i slaktesesongen 2011/2012.

Det åpnes ikke for noen importkvote med redusert tollsats for reinsdyrkjøtt. I en situasjon hvor Importutvalget eventuelt skulle vedta å gi råd om import, forutsetter Landbruks- og matdepartementet at Statens Landbruksforvaltning tar kontakt med departementet.

6.4 Utviklings-og investeringstiltak (RUF)

6.4.1 Økonomisk ramme

Statens forhandlingsutvalg foreslår at bevilgningen til Reindriftens utviklingsfond for Reindrifftsavtalen 2011/2012 settes til 32,8 mill kroner mot 30,0 mill kroner i Reindrifftsavtalen 2010/2011.

6.4.2 Kapittel 1151 post 51 – Reindriftens utviklingsfond: foreløpig regnskap med oversikt over likviditet og egenkapital for 2008, 2009, 2010, samt prognose for 2011

Tall i millioner kroner	Regnskap 2008	Regnskap 2009	Regnskap 2010	Prognose 2011
Tilført bevilgning ¹	39,80	35,90	29,90	30,00
Tilført bevilgning, utenfor fondet ²	4,00	0,75	6,00	9,5
Tilbakebetaling lån	0,10	0,30	0,30	0,30
Renteinntekter	2,50	0,90	0,90	0,80
SUM TILFØRSEL	46,40	37,85	37,10	40,60
Tilskudd (avtalepartene)	17,80	29,80	23,90	29,10
Tilskudd (RUF-styret)	20,25	19,00	15,30	15,00
Andre kostnader (adm styrever/utvalg)	0,70	1,80	0,80	0,80
Overføringer ³		4,00		
SUM UTBETALINGER	38,75	54,60	40,00	44,90
RESULTAT	7,65	-16,75	-2,90	-4,30
Innestående Norges bank	44,34	52,00	35,25	32,30
Utestående lån	10,80	9,50	9,70	9,40
Fjerning av tidligere gitte tilsagn og øremerkinger ⁴			4,95	
Gjeld ⁵	48,90	35,90	30,60	30,00
EGENKAPITAL RUF PER 31.12	6,24	25,60	19,30	11,70
Innestående Norges bank 1. januar	44,34	52,00	35,25	32,30
Sum tilførsel	46,40	37,85	37,10	30,80
DISPONIBEL LIKVIDITET	90,74	89,85	72,35	63,10

¹ Bevilgning avsatt til RUF gjennom Prop nr 1 S

² Overføringer avtalt av avtalepartene og gjennomført ved Stortingets behandling av proposisjonen om reindrifftsavtalen.

³ Overføringer avtalt av avtalepartene og gjennomført ved Stortingets behandling av proposisjonen om reindrifftsavtalen.

⁴ Av tidligere gitte øremerkinger er det trekt inn 1,8 mill kroner fra de kvinnerettede tiltakene, samt 1,45 mill kroner fra avsetningen til arealforvaltning.

⁵ Innvilgede tilskudd/øremerkinger men ikke utbetalt.

6.4.3 Kvinnerettede tiltak

Statens forhandlingsutvalg legger stor vekt på arbeidet med å fremme likestilling i reindriftnæringen. Selv om et slikt arbeid må settes i et mer langsiktig perspektiv, er det viktig at det arbeides kontinuerlig med målrettede tiltak. De øremerkede kvinnerettede midler gir muligheter for et slikt arbeid. Med bakgrunn i rapporten "Likestilling i reindriften" vil Reindriftsforvaltningen foreta en gjennomgang av retningslinjene for bruk av kvinnemidlene. Retningslinjene vil bli behandlet av RUF-styret. De nye retningslinjene skal danne grunnlaget for bruk av de fremtidige kvinnerettede midlene.

Statens forhandlingsutvalg viser til at rapporten "Likestilling i reindriften" er en omfattende og grundig rapport med forslag til mange tiltak for å fremme likestilling og styrke kvinnes situasjon i reindriften, og at den representerer både utfordringer og behov for en aktiv oppfølging.

Rapporten viser betydningen av at strategier og tiltak i den kvinnerettede satsingen spenner over et vidt spekter, og at både kortsiktige og langsiktige tiltak bør vurderes i sammenheng. Den viser også betydningen av at mange aktører må engasjeres og ansvarliggjøres i et slikt arbeid. Det er derfor viktig at oppfølgingen av dette arbeidet skjer på en systematisk og målrettet måte, herunder at det foretas en prioritering som sørger for at innsatsen settes inn der den gis størst mulig effekt.

Ansvar for gjennomføring av de foreslåtte tiltakene ligger hos flere instanser og myndigheter. Det er viktig at disse ansvarliggjøres i oppfølgingen slik at også virkemidler utenfor reindriftsavtalen kan benyttes i arbeidet med å styrke kvinnes situasjon i reindriften. Dette innebærer at partene må ha en aktiv pådriverrolle overfor berørte og ansvarlige parter.

Statens forhandlingsutvalg foreslår å følge opp rapporten på en systematisk og grundig måte. I og med at tiltakene spenner over et vidt spekter og berører flere instanser/myndigheter, vil Staten foreslå at oppfølgingen starter med at rapporten sendes ansvarlige parter til uttalelse og vurdering. Staten vil ta ansvaret for å sende rapporten til offentlige organer, mens det foreslås at NRL sørger for at næringen får tilsendt rapporten for uttalelse og vurdering. Videre foreslås det at status for oppfølging og fremdrift tas opp på forskriftsmøtet i juni. Under forhandlingene om Reindriftsavtalen 2012/2013 skal den videre oppfølgingen av den kvinnerettede satsingen drøftes grundig, herunder en prioritering av tiltak.

Statens forhandlingsutvalg foreslår å opprettholde en bevilgning på 1,0 mill kroner til kvinnerettede tiltak for Reindriftsavtalen 2011/2012. For øvrig vises det til de kvinnerettede tiltakene gjennom de direkte tilskuddene og innretningen av fagbrevordningen.

6.4.4 Forskning og utvikling

NRL har signalisert behov for mer forskning knyttet til spisekvalitet på reinkjøtt, og at forskningsprosjekter innenfor dette område prioriteres. Statens forhandlingsutvalg støtter NRLs prioritering.

Ved økt forskning på spisekvalitet på reinkjøtt vil det være sentralt å få kartlagt årsaker til kvalitetsforskjeller og hva som fremmer økt kvalitet. I dag kan det tas ut en vesentlig høyere pris av ferske produkter av reinkjøtt enn av frossen vare. I den forbindelse er det behov for økt kunnskap knyttet til hva som forlenger holdbarheten på ferske produkter, og hva som er årsaken til at rein fra enkelte områder har lenger holdbarhet som fersk vare enn fra andre områder. I enkelte tilfeller kan det oppleves at reinkjøttet har "leverkonsistens". Når kjøtt av denne typen kommer ut i markedet, er det svært ødeleggende for det arbeidet som gjennomføres for økt salg av reinkjøtt. På bakgrunn av de nevnte forhold er det nødvendig å få klarlagt hva som er årsaken til at reinkjøtt kan få en slik konsistens, og hvilke tiltak som må gjennomføres for å unngå at slikt kjøtt kommer ut i markedet.

I Reindrifftsavtalen 2010/2011 ble avtalepartene enige om å prioritere forskningsprosjekter knyttet til behov for økt kunnskap om sammenhengen mellom endringer i klima og endringer i forekomst av sykdom hos rein, særlig i de kystnære sørsamiske områdene. Statens forhandlingsutvalg ønsker å videreføre en slik prioritering, men uten en særskilt øremerking.

Det øremerkes ingen avsetning til dette formålet i Reindrifftsavtalen 2011/2012.

6.4.5 Samisk utviklingsfond

Statens forhandlingsutvalg foreslår en overføring fra RUF til Sametingets tilskuddsordninger til næringsutvikling/STN på 2,0 mill kroner. Bevilgningen foreslås benyttet til å støtte kombinasjonsnæringer hvor reindrift inngår. Primært skal midlene benyttes til støtte og utvikling av binæringer i reindriften.

6.4.6 Konfliktforebyggende tiltak

Statens forhandlingsutvalg foreslår en bevilgning på 1,4 mill kroner til konfliktforebyggende tiltak over Reindrifftsavtalen 2011/2012. Dette er tilsvarende bevilgning som i Reindrifftsavtalen 2010/2011.

6.4.7 Verdiskapingsprogrammet for reindrift

Statens forhandlingsutvalg viser til oversendt strategisk plan for VSP-rein 2010/2012 og handlingsplan for 2011. Statens forhandlingsutvalg slutter seg til de prioriteringer som ligger i strategisk plan, men ønsker særlig å fremheve behovet for fortsatt tett oppfølging av de bedriftene som er etablert med støtte fra VSP-rein. Dette gjelder i særlig grad i forhold til kompetanseheving og veiledning knyttet til forretningsdrift, markedskompetanse, nettverksbygging og produktutvikling. Samtlige av disse områdene vil være av sentral betydning i forhold til å nå målet med programmet.

Statens forhandlingsutvalg vil særlig fremheve behovet for fortsatt stor oppmerksomhet på markedskompetanse og markedsarbeid. I den forbindelse fremheves behovet for å følge opp og legge til rette for at bedrifter gis støtte for profilering og salg.

Ved forhandlingene om Reindriftsavtalen 2010/2011 ble avtalepartene enige om å tydeliggjøre styringsgruppens rolle, og gi klarere og mer detaljerte føringer for hvordan styringsgruppen skal brukes i den videre utviklingen av programmet. På denne bakgrunn ble det utarbeidet nytt mandat for styringsgruppen. I møte med Innovasjon Norge i august 2010 ble man enige om administrasjon og styring av programmet ut avtaleåret 2010/2011. Videre ble man enige om at etter endt avtaleperiode vurderes administrasjonen og styringen på nytt. Statens forhandlingsutvalg vil foreslå at man avklarer nevnte forhold i forbindelse med forskriftsmøtet i mai/juni.

Statens forhandlingsutvalg ser nytteverdien i NRLs forslag om en kartlegging av resultatoppnåelsen av prosjekter som er finansiert av VSP-rein og RUF, og ønsker å drøfte nærmere en konkretisering av en slik kartlegging i løpet av forhandlingene.

Når det gjelder bevilgning, foreslås en videreføring med en avsetning på 7,7 mill kroner, herav inntil 1,2 mill kroner til administrasjon.

6.4.8 Fagbrevordningen

Ved inngåelsen av Reindriftsavtalen 2010/2011 ble det protokollført at fagbrevordningen på sikt bør fases ut av reindriftsavtalen. Videre ble det forutsatt at Opplæringskontoret arbeider med dette som siktemål, og derigjennom søker andre finansieringskilder. Statens forhandlingsutvalg foreslår at man i løpet av forhandlingene drøfter og konkretiserer oppfølgingen av fjorårets protokolltilførsel.

For reindriftsavtalen 2011/2012 foreslår Statens forhandlingsutvalg en videreføring av fagbrevordningen, innenfor en bevilgning på 2,0 mill kroner. Dette er tilsvarende bevilgning som for gjeldende avtale. Bevilgningen skal dekke lønn til lærlinger, forsikringer, reiser samt drift av opplæringskontoret.

Som et ledd i arbeidet med å styrke kvinnes stilling i reindriften, foreslår Statens forhandlingsutvalg at opplæringskontoret viderefører prioriteringen av kvinner både blant kommende lærlinger og instruktører. For øvrig vises det til tidligere tilbud hvor det ble foreslått at reindriftskvinnenes tradisjonelle kunnskaper på sikt blir innarbeidet i en fagplan.

6.4.9 Markedstiltak

Markedsutvalget for reinkjøtt

I forbindelse med forhandlingene om Reindriftsavtalen 2010/2011 ble avtalepartene enige om å etablere et eget Markedsutvalg for reinkjøtt. Hovedoppgaven for markedsutvalget er å sikre norsk reinkjøtt positiv oppmerksomhet og kjøpsutløsende adferd hos sluttbruker. I tillegg skal Markedsutvalget ta på seg formidling av markedsrelevante problemstillinger til andre aktører. Markedsutvalget benytter

Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) som strategisk samarbeidspartner til gjennomføring av valgte markedsaktiviteter. Statens forhandlingsutvalg slutter seg til NRLs vurdering om at Markedsutvalget har kommet godt i gang med sitt arbeid, og at starten på utvalgets arbeid har vært ressurskrevende grunnet en vanskelig markedssituasjon.

Markedsutvalget har utarbeidet en markedsplan. Videre vil utvalget utarbeide en kommunikasjonsstrategi og en markedshåndbok som kommuniserer verdiene og engasjerer reindriftsnæringens primærledd. Statens forhandlingsutvalg påpeker at nevnte dokumenter er sentrale for å skape nødvendig forutsigbarhet og langsiktighet i markedsføringen. I tillegg vil en markedshåndbok bl.a. bidra til engasjement og bevisstgjøring i primærleddet i forhold til å bygge et positivt omdømme om reindriften, samt skape større oppmerksomhet omkring betydningen av å produsere og levere kjøtt av god kvalitet.

Statens forhandlingsutvalg slutter seg til den strategien som Markedsutvalget har lagt i forhold til oppfølgingen av det oppdraget som ble gitt av avtalepartene i Reindrifftsavtalen 2010/2011. Videre påpeker Statens forhandlingsutvalg viktigheten av at Markedsutvalget får tilstrekkelig med midler for å gjennomføre planlagte tiltak. På denne bakgrunn slutter Statens forhandlingsutvalg seg til NRLs forslag om en avsetning til Markedsutvalget på 5 mill kroner i Reindrifftsavtalen 2011/2012. Dette er en økning på 2 mill kroner i forhold til inneværende avtale.

Reguleringslageret

Statens forhandlingsutvalg ser det som viktig at man får avviklet reguleringslageret så snart som mulig, og med minst mulig virkning på det framtidige markedet for reinkjøtt. I den forbindelse er det sentralt at man arbeider aktivt for å unngå at man ved inngangen til slaktesesongen 2011/2012 har betydelige lager med reinkjøtt, med de konsekvenser dette har i forhold til mulighetene for slakting.

Etter Statens forhandlingsutvalgs mening vil det være hensiktsmessig at reguleringslageret i hovedsak omsettes sammen med volumprodukter. Dette innebærer at stek, finnebiffråstoff og produksjonskjøtt omsettes som kjøttdeig og farseprodukter. Filét og biff utgjør ca. 11,5 % av dyret. Disse stykningsdelene kan omsettes i det eksisterende markedet.

Staten legger til grunn at gitte retningslinjer for markedsregulering av kjøtt av storfe, fastsatt av Omsetningsrådet 23. juni 2009 med hjemmel i omsetningsloven, også er gjeldende så langt de passer i forhold til reguleringslageret for reinkjøtt. Videre understreker Staten at salg fra reguleringslageret må gjennomføres på åpne og konkurransenøytrale vilkår. Staten foreslår at ut fra gjeldende markedssituasjon skal avtalepartene innen 1. april fastsette et frysefradrag. Avtalepartene legger til grunn at reguleringslageret i hovedsak skal omsettes sammen med volumprodukter.

I forbindelse med forskriftsmøtet innehenes en oversikt over statusen på reguleringslageret. Ved behov for finansiering av lageret utover avsettingen på 7. mill kroner, foreslås det at avtalepartene under møtet bli enige om nødvendige omprioriteringer innenfor reindrifftsavtalens gjeldende bevilgningsramme.

Slakte- og mottakssituasjonen

I forbindelse med forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2002/2003 ble avtalepartene enige om å oppheve målprisen på reinkjøtt. Etter dette har man hatt fri prisdannelse på reinkjøtt innenfor den beskyttelse importvernet har gitt. For uten de to siste slaktesesongene har markedet for omsetning av reinkjøtt siden opphevelsen av målprisen vært svært godt. Til tider har slakteriene hatt problemer med å følge opp leveringsavtalene på reinkjøtt. Ved at begrensningen har vært uttaket av rein, har reieneierne selv langt på vei styrt muligheten for å øke sine produksjonsbaserte inntekter. Siden slutten av oktober 2009 har markedssituasjonen vært utfordrende. Vanskelighetene med slakting og omsetning av reinkjøtt har vært særlig fremtredende i Finnmark.

Med bakgrunn i erfaringene fra de to siste slaktesesongene, samt distriktenes forestående arbeid med å følge opp godkjente bruksregler, vil det være nødvendig at avtalepartene i løpet av forhandlingene gjennomfører en prinsipiell og grundig drøftelse for å sikre en fungerende slakteristruktur i Finnmark kommende høst. I den forbindelse ser Statens forhandlingsutvalg behovet for at man også drøfter en mulig innføring av en tidsbegrenset markedsreguleringsordning.

6.4.10 Reintransport/pramming

Avtalepartene ble ved Reindrifftsavtaleforhandlingene for 2010/2011 enige om at pramming av rein fremdeles skal administreres av staten ved Reindrifftsforvaltningen, og at kostnadene ved prammingen skal dekkes over Reindrifftsavtalen.

Firmaet Seaworks har hatt avtale om å frakte rein ut 2010. Reindrifftsforvaltningen har lagt ut anbud på reintransport i Doffin med innleveringsfrist 26. januar 2011. Etter anbudsrunderen avgjøres det hvem som får tildelt anbudet. Kontraktsignering forventes medio februar.

Med bakgrunn i siste års kostnader og usikkerhet omkring effektene ved stigende oljepris, forslår Statens forhandlingsutvalg en bevilgning til pramming på 5,0 mill kroner. Dette er en økning på 0,1 mill kroner i forhold til Reindrifftsavtalen 2010/2011.

Statens forhandlingsutvalg vurderer det slik at det er mulig å redusere kostnadene ved pramming dersom infrastrukturen i tilknytning til prammesteder forbedres. Med dette som utgangspunkt ønsker Statens forhandlingsutvalg i løpet av forhandlingene å nedsette en arbeidsgruppe for en gjennomgang av infrastrukturen, samt kostnader og behov for oppgradering. Det er en forutsetning at det firmaet som fremover skal gjennomføre prammingen deltar i arbeidsgruppen, og at det gis et overslag over forventede kostnadsreduksjoner ved en oppgradering.

6.4.11 Gjeterhytter

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre gjeldende regelverk og satser i forhold til tilskudd til gjeterhytter. Det legges til grunn at man også fremover gir den enkelte søknad en særskilt behandling. Når bruksreglene er godkjente, kan det kun gis tilskudd til de hytter som er omfattet av bruksreglene. Utover de nevnte forhold ønsker Statens forhandlingsutvalg i løpet av forhandlingene å drøfte støtte til renovering av gjeterhytter ved overføring av siidaandel, jfr RUF-forskriften § 2-1, 5. ledd, 3. og 4. punktum.

Det øremerkes ingen avsetning til dette formålet i Reindrifftsavtalen 2011/2012.

6.4.12 Innløsning av siidaandel

Med bakgrunn i endringene i ny reindrifftslov, foreslår Statens forhandlingsutvalg at ordningen med innløsning av siidaandeler gjelder frem til det enkelte distrikt har fått godkjent sine bruksregler. Det øremerkes ingen avsetning til dette formålet i Reindrifftsavtalen 2011/2012.

6.4.13 Bygging av gjerde mellom distrikt 9 og 13 i Øst-Finnmark reinbeiteområde

Statens forhandlingsutvalg påpeker at departementet i brev av 16. desember 2010 ga distrikt 9 og 13 tillatelse til bygging av et 90 km langt sperregjerde etter nærmere fastsatte vilkår. Statens forhandlingsutvalg ønsker ikke å prioritere en egen avsetning til bygging av gjerde. Dette innebærer at de to distriktene som tiltakshavere må søke RUF styret på ordinær måte.

6.4.14 Låne og etableringsordninger

Statens forhandlingsutvalg vil bemerke at NRL i sitt krav ikke har konkretisert hvilke typer låne- og etableringsordninger de krever etablert. Det er heller ikke gitt noen nærmere beskrivelse av hvordan og på hvilket nivå NRL ser for seg eventuelle ordninger med lavrisikolån og rentestøtte.

Kostnadene i reindriften er i all hovedsak knyttet til investeringer i reinflokken. Statens forhandlingsutvalg oppfatter at en ordning med lån og rentestøtte til ungdom under etablering i stor grad likner på den ordningen med lån til kjøp av livdyr som partene i forbindelse med forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2009/2010 valgte å avvikle. Isteden ble det ekstraordinære driftstilskuddet ved etablering ved overføring av siidaandel til personer under 35 år økt. Statens forhandlingsutvalg påpeker at man ikke ser noen grunn til å gjeninnføre en ordning som nylig er avviklet.

Statens forhandlingsutvalg er kjent med at det i dag eksisterer en ordning hvor reineiere kan søke Innovasjon Norge om lån til livdyrkjøp. Dette er en ordning som anses å være gunstig for reineiere i kombinasjon med det økte driftstilskuddet som gis over reindrifftsavtalen ved generasjonsoverganger. Statens forhandlingsutvalg vil ta kontakt med Innovasjon Norge for å få mer informasjon om ordningen, og gi sine

innspill for å bidra til at denne ordningen er i samsvar med reindriftspolitiske målsettinger.

6.4.15 Andre ordninger som sorterer under RUF

Statens forhandlingsutvalg legger til grunn at RUFs styre skal utøve sin myndighet med utgangspunkt i bevilgningsrammen, og at styret selv legger opp til en plan for disponering av ikke øremerkede midler som kan understøtte målsettingene for reindriftspolitikken. Statens forhandlingsutvalg vil påpeke at så fremt ikke annet er bestemt av avtalepartene, skal frigjøring av tidligere gitte bevilgninger over fondet inngå som en styrking av fondets egenkapital.

Utover de ordningene som er omtalt ovenfor, legger Statens forhandlingsutvalg til grunn at det ikke gjennomføres endringer i de øvrige ordningene som i dag sorterer under Reindriftens utviklingsfond.

6.4.16 Kartlegging av resultatoppnåelse i prosjekter som er finansiert av VSP-rein og RUF fra og med Reindriftsavtalen 2001/2002

Statens forhandlingsutvalg foreslår at sekretariatet for henholdsvis VSP-rein og RUF gis i oppdrag å foreta en kartlegging av resultatoppnåelsen i de prosjektene som er blitt finansiert av VSP-rein, og de slakteriene som er blitt finansiert over RUF fra og med Reindriftsavtalen 2001/2002. Kartleggingen skal gi en oversikt over antall prosjekter som har mottatt tilskudd, og en geografisk fordeling av disse. Videre skal kartleggingen gi en oversikt over hvilke prosjekter som har resultert i en bedriftsetablering og dagens aktivitet ved disse bedriftene. I de tilfeller hvor det er avvik mellom søknaden og dagens aktivitet skal dette omtales. I tillegg skal kartleggingen gi en oversikt over de nye produktene VSP-rein finansierte bedrifter har for salg i markedet.

Kartleggingen skal være ferdigstilt og oversendt avtalepartene innen 1. november 2011.

6.5 Kostnadssenkende og direkte tilskudd

6.5.1 Økonomisk ramme

Statens forhandlingsutvalg ser det som viktig å videreføre stimuleringen til reell markedsrettet produksjon og verdiskaping, og på den måten legge til rette for de reindriftsutøverne som har reindrift som hovednæring. Erfaring viser at den gjennomførte omleggingen fra produksjonsnøytrale tilskudd til produksjonsavhengige tilskudd har økt slakteuttaket av rein, og bidratt til økt verdiskaping i reindriftsnæringen. I det videre ser Statens forhandlingsutvalg det som viktig å prioritere de produksjonsrettede tilskuddene. På bakgrunn av de nevnte forhold foreslår Statens forhandlingsutvalg en bevilgning på 60,0 mill kroner til kostnadssenkende og direkte tilskudd for Reindriftsavtalen 2011/2012. Dette er en reduksjon på 1,8 mill kroner i forhold til gjeldende avtale.

6.5.2 Distriktstilskudd

Distriktstilskuddet skal bidra til å gi distriktene og tamreinlagene økonomisk grunnlag for å ivareta sitt ansvar og sine oppgaver med utvikling av reindriften i en bærekraftig retning. Dette innebærer bl.a. å få et reintall i balanse med beitegrunnet, sikring av reindriften arealer, økt lønnsomhet, samt legge til rette for en kriseberedskap. I tillegg skal dette tilskuddet gi grunnlag for avløserordning ved sykdom og svangerskap ut over folketrygdens generelle ordninger.

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre dagens regelverk og satser.

Det foreslås en bevilgning på 9,9 mill kroner til distriktstilskudd for Reindriften 2010/2011. Dette er en økning på 1,7 mill kroner i forhold til Reindriften 2009/2010.

6.5.3 Generelle vilkår for tilskudd til siidaandeler og tamreinlag

I de distrikter hvor bruksreglene er godkjent, ser Statens forhandlingsutvalg nødvendigheten av en oppfølging av de siidaandelene som ikke følger godkjente reduksjonsplaner eller gitte bestemmelser i reindriften. Statens forhandlingsutvalg ønsker å drøfte en oppfølging av disse siidaandelene i løpet av de kommende forhandlingene.

6.5.4 Driftstilskudd

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre ordningen med driftstilskudd med dagens regelverk og satser.

Det foreslås en bevilgning på 7,0 mill kroner til driftstilskuddsordningen for Reindriften 2011/2012. Dette er en økning på 0,3 mill kroner i forhold til Reindriften 2010/2011.

6.5.5 Ektefellestilskudd

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre ordningen med ektefellestilskudd med dagens regelverk og satser.

Det foreslås en bevilgning på 3,3 mill kroner til ektefellestilskuddsordningen for Reindriften 2011/2012. Dette er en reduksjon på 0,1 mill kroner i forhold til Reindriften 2010/2011.

6.5.6 Produksjonspremie

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre ordningen med produksjonspremie med dagens regelverk og satser.

Det foreslås en bevilgning på 24,0 mill kroner til produksjonspremieordningen for Reindrifftsavtalen 2011/2012. Dette er en reduksjon på 1,8 mill kroner i forhold til Reindrifftsavtalen 2010/2011.

6.5.7 Kalveslaktetilskudd

Statens forhandlingsutvalg viser til de positive effektene av kalveslaktetilskuddet, og foreslår å videreføre ordningen med dagens regelverk og satser.

Det foreslås en bevilgning på 8,9 mill kroner til kalveslaktetilskuddsordningen for Reindrifftsavtalen 2011/2012. Dette er en økning på 1,0 mill kroner i forhold til Reindrifftsavtalen 2010/2011.

6.5.8 Tidligslaktetilskudd

Statens forhandlingsutvalg opprettholder fjorårets forslag om å avvikle tidligslaktetilskuddet. Årsakene bak fjorårets forslag er fortsatt gjeldende. I tillegg vil Statens forhandlingsutvalg fremheve behovet for å finne finansiering til nødvendige markedsføringstiltak og finansiering av reguleringslageret innenfor en uendret ramme. Av de direkte tilskuddsordningene vil det etter Statens forhandlingsutvalgs vurderinger være en avvikling av tidligslaktetilskuddet som vil gi minst negativ innvirkning på å nå de reindrifftspolitiske mål.

6.5.9 Særskilt tilskudd til siidaandeler i Vest-Finnmark

NRL har fremmet krav om endringer i satsene til det særskilte tilskuddet til siidaandeler i Vest-Finnmark. Med bakgrunn i forslaget om å avvikle tidligslaktetilskuddet, foreslår Statens forhandlingsutvalg en justering av satsene. I perioden 15.08. – 10.10 utbetales et tilskudd på 15 kroner per kg slakt og 10 kroner per kg for slakt i perioden 11.10 – 31.12.

Det foreslås en bevilgning på 5,0 mill kroner til det særskilte tilskuddet til siidaander i Vest-Finnmark for Reindrifftsavtalen 2011/2012. Dette er en reduksjon på 1,0 mill kr i forhold til Reindrifftsavtalen 2010/2011. Dersom tilslaget på ordningen fører til at rammen overstiges, skal avtalepartene komme sammen for å finne inndekning innenfor reindrifftsavtalens ramme.

6.5.10 Frakttilskudd

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre dagens regelverk og satser.

Det foreslås en bevilgning på 1,9 mill kroner til frakttilskudd for Reindrifftsavtalen 2011/2012. Dette er en økning på 0,1 mill kr i forhold til Reindrifftsavtalen 2010/2011.

6.6 Velferdsordninger

Statens forhandlingsutvalg viser til NRLs anmodning om at man i løpet av forhandlingene diskuterer hvordan man kan realisere ordningen med at ektefeller kan

opparbeide seg pensjonspoeng ved deltakelse i arbeid i reindriften, slik som skissert i Agenda rapporten "Velferdsordninger" fra 2007, samt hvordan en slik ordning kan finansieres. Statens forhandlingsutvalg vil påpeke at en ordning med pensjonspoeng for omsorgsarbeid er et lovgivningsspørsmål. Dersom NRL ønsker å ta initiativ til en lovgivningsendring må anmodningen rettes til rette fagdepartementet.

Når det gjelder dagens velferdsordninger, foreslår Statens forhandlingsutvalg å videreføre dagens regelverk og satser.

Det foreslås en bevilgning på 3,1 mill kroner til velferdsordninger for Reindriftsavtalen 2011/2012. Dette er tilsvarende bevilgning som i Reindriftsavtalen 2010/2011.

6.7 Organisasjonstilskudd

NRL har krevd en økning av organisasjonstilskuddet med 0,9 mill kroner for å møte utfordringene i reindriften. Statens forhandlingsutvalg vil påpeke det særskilte med at NRLs drift i hovedsak blir finansiert over statsbudsjettet. Innenfor en uendret budsjettramme foreslår Statens forhandlingsutvalg å opprettholde organisasjonstilskuddet med 6,1 mill kroner, herunder 200.000 kroner til HMS tiltak i reindriften. I forbindelse med HMS-arbeidet forutsettes det som før en egenandel på 10 % fra brukere av tjenesten.

Statens forhandlingsutvalg presiserer at tilskuddet utbetales kvartalsvis på grunnlag av oversendt årsrapport og revisorgodkjent regnskap for siste driftsår, samt budsjett og planer for 2012. Kontingentinntekter og eventuelle tilskudd/refusjoner/inntekter fra andre offentlige institusjoner skal spesifiseres både i regnskap og budsjett.

6.8 Fordeling av tilbudets ramme

Fordeling av tilbudets ramme på de ulike postene (mill kroner):

Post	Benevnelse	Avtalen 2010/2011	Forslag til avtalen for 2011/2012	Differanse 2010/2011 og 2011/2012
51	Reindriftens utviklingsfond	30,0	32,8	2,8
72	Organisasjonstilskudd	6,1	6,1	-
75	Direkte tilskudd	61,8	60,0	-1,8
79	Velferdsordninger	3,1	3,1	-
	Sum	101,0	102,0	1,0

Spesifikasjon av post 51: Utviklings- og investeringstiltak (mill kroner):

Formål	Avtalen 2010/2011, bevilgnings- ramme	Avtalen 2011/2012, bevilgnings- ramme
Kvinnerettede tiltak	1,0	1,0
Forskning og utvikling	4,5	-
SNT	2,0	2,0
Konfliktforebyggende tiltak	1,4	1,4
Verdiskapingsprogrammet for rein	7,7	7,7
Fagbrevordningen	2,0	2,0
Markedstiltak	3,0	5,0
Pramming	4,9	5,0
Til disposisjon for RUF's styre	3,5	8,7
Sum	30,0	32,8

Spesifikasjon av post 75: Kostnadssenkende og direkte tilskudd (mill kroner):

Benevnelse	Avtalen 2010/2011	Avtalen 2011/2012
Distriktstilskudd	8,2	9,9
Produksjonspremie	25,8	24,0
Kalveslakttilskudd	7,9	8,9
Tidligslaktetilskudd	2,0	-
Vest-Finnmark tilskudd	6,0	5,0
Driftstilskudd	6,7	7,0
Ektefellestilskudd	3,4	3,3
Fraktilskudd	1,8	1,9
Sum	61,8	60,0

7. FORHOLD UTENFOR RAMMEN FOR REINDRIFTSAVTALEFORHANDLINGENE

7.1 Ny stortingsmelding om landbruks- og matpolitikken

NRL har reist en rekke spørsmål/krav utenom rammene for avtaleforhandlingene. Flere av disse spørsmålene/kravene er forhold som vil bli behandlet i kommende Stortingsmelding om landbruks- og matpolitikken. I den forbindelse vises det også til de kommende konsultasjonsmøter mellom NRL og Landbruks- og matdepartementet, hvor flere av NRLs krav/spørsmål vil bli drøftet. Dette gjelder i særlig grad tiltak for å sikre en livskraftig reindriftsnæring i balanse med beiteressursene, og som medvirker til å opprettholde samisk egenart. Etablering av rammebetingelser på vinterbeiteområdene, samt konkrete tiltak for en bedre sikring av reindriften arealer.

7.2 Rovvilt

Statens forhandlingsutvalg vil i løpet av forhandlingene komme tilbake med tilsvaret til krav knyttet til kompensasjon for siidaandeler med så store tap av rein til rovvilt at de ikke tilfredsstillende krav om omsetning på 50.000 kroner for å være tilskuddsberettiget.

7.3 Grensegjerde Norge – Finland

I møtet mellom LMD og Jord- og skogbruksministeriet i mars 2009 ble man enige om at Finland skulle oversende en note til LMD. En slik note ble ikke mottatt. I løpet av høsten 2010 tok derfor Landbruks- og matministeren saken opp med ministeren for Jord- og skogbruksministeriet. Det ble da enighet om at konvensjonen skulle reforhandles. Etter dette er det sendt en formell henvendelse til finske myndigheter om oppstart av forhandlingene.

7.4 MVA på fellesutgifter i reindriften

Statens forhandlingsutvalg viser til tilbakemelding under fremleggelsen av NRLs krav. Etter purring på svar fra Skattedirektoratet har departementet fått tilbakemelding om at Skattedirektoratet ikke vil kunne gi et svar på departementets henvendelse i løpet av den kommende forhandlingsprosessen.

7.5 Ny arbeidstidsmåling

Når det gjelder arbeidet med å få utarbeidet en ny arbeidstidsundersøkelse, har Reindriftsforvaltningen vært i kontakt med SSB. SSB anser at en arbeidstidsundersøkelse i reindriften ikke ligger innenfor avtalen som finnes for jordbruket. Videre har SSB meldt om at de ikke har kapasitet til å gjennomføre undersøkelsen før våren 2012. Staten vil følge opp saken. Det forutsettes at kostnadene til gjennomføring av undersøkelsen dekkes slik som tidligere forutsatt over RUF.